



Dokument s plenarne sjednice

B9-0116/2023

8.2.2023

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom pitanja za usmeni odgovor B9-0000/2023 i B9-0000/2023

u skladu s člankom 136. stavkom 5. Poslovnika

o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje
(2022/2840(RSP))

Guido Reil, Dominique Bilde, Elena Lizzi, Stefania Zambelli

u ime Kluba zastupnika ID-a

Margarita de la Pisa Carrión, Anna Zalewska, Elżbieta Rafalska, Ádám

Kósa, Enikő Győri

Rezolucija Europskog parlamenta o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (2022/2840(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 5. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji,
 - uzimajući u obzir članak 156. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
 - uzimajući u obzir neslužbeni dokument Austrije, Bugarske, Danske, Estonije, Finske, Irske, Latvije, Litve, Malte, Nizozemske i Švedske, podnesen prije održavanja Socijalnog samita u Portu u svibnju 2021.,
 - uzimajući u obzir preporuku Vijeća od 24. lipnja 1992. o zajedničkim kriterijima koji se odnose na dostatne resurse i socijalnu pomoć u sustavima socijalne zaštite¹,
 - uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje²,
 - uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog preporuke Vijeća o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje od 28. rujna 2022. (COM(2022)0490),
 - uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 25/2021 od 8. prosinca 2021. naslovljeno „Potpora iz ESF-a u borbi protiv dugotrajne nezaposlenosti: mjere treba bolje usmjeriti, prilagoditi i pratiti”³,
 - uzimajući u obzir pitanja Vijeću i Komisiji o preporuci Vijeća o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje (O-000050/2022 – B9-0000/2023 i O-000051/2022 – B9-0000/2023),
 - uzimajući u obzir članak 136. stavak 5. i članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja,
- A. budući da je 2021. 95,4 milijuna ljudi u EU-u bilo izloženo riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti⁴;
- B. budući da su samohrane majke, starije osobe, osobe s invaliditetom, osobe niske razine obrazovanja, osobe koje pate od dugotrajnih ili kroničnih bolesti, osobe koje su doživjele dugotrajnu nezaposlenost ili dugotrajnu odsutnost s tržišta rada te migranti najviše pogođeni siromaštvom ili im najviše prijete opasnost od siromaštva; budući da je

¹ SL L 245, 26.8.1992, str. 46.

² SL C 41, 3.2.2023, str. 1.

³ <https://www.eca.europa.eu/hr/Pages/DocItem.aspx?did=60158>.

⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20211015-1>.

2021. 16 % europskih umirovljenika bilo izloženo riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti;

- C. budući da 2020. oko 36 milijuna građana EU-a, koji čine oko 8 % stanovništva, nije moglo dovoljno zagrijati svoje domove; budući da je te iste godine oko 6 % stanovništva EU-a kasnilo s plaćanjem režija; budući da su 2018. najsiromašnija europska kućanstva (tj. 10 % s najnižim dohotkom) potrošila 8,3 % svojih rashoda na energiju⁵;
- D. budući da će energetska kriza i (zelena) inflacija, koje su uzrokovale i potaknule klimatska politika i zakonodavstvo EU-a te politika niskih kamatnih stopa Europske središnje banke, a koje je pogoršala ruska agresija na Ukrajinu, povećati broj građana i kućanstava pogođenih nesigurnošću i siromaštvom;
- E. budući da će paket „Spremni za 55 %” baciti milijune Europljana u energetska siromaštvo; budući da će se proširenjem sustava EU-a za trgovanje emisijama na zgrade i promet kazniti kućanstva s niskim prihodima koja si ne mogu priuštiti ulaganje u skupe obnove kojima se štedi energija i ugradnju sustava obnovljive energije; budući da će ta politika vjerojatno najteže pogoditi kućanstva s niskim prihodima, što će pogoršati njihovu ionako nesigurnu situaciju;
- F. budući da su nezaposlene osobe izložene većem riziku od siromaštva; budući da je osiguravanje visokokvalitetnih radnih mjesta najbolji način za izlazak iz siromaštva; budući da su u tom pogledu prilagođeno osposobljavanje i (pre)kvalifikacija ključni za (ponovno) uključivanje osoba na tržište rada;
- G. budući da su mjere ograničenja kretanja poduzete kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 pogoršale problem dugotrajne nezaposlenosti u EU-u; budući da, prema tematskom izvješću Europskog revizorskog suda br. 25/2021, mjere financirane iz Europskog socijalnog fonda (ESF) nisu uvijek bile usmjerene na dugotrajno nezaposlene osobe te stoga nisu uvijek bile usmjerene na njihove posebne potrebe;
- H. budući da su sustavi minimalnog dohotka naknade i usluge koje zajedno predstavljaju sigurnosnu mrežu za osobe koje, bez obzira na to jesu li zaposlene ili nisu, nemaju dovoljno financijskih sredstava za jamčenje minimalnog životnog standarda za sebe i osobe koje uzdržavaju⁶;
- I. budući da je u skladu s člankom 156. UFEU-a pružanje sustava socijalne sigurnosti i upravljanje njima u nadležnosti država članica, koje EU koordinira, ali ne usklađuje; budući da se razine socijalne skrbi, gospodarski kapaciteti i postojeći sustavi socijalne sigurnosti znatno razlikuju među državama članicama; budući da su nacionalne socijalne sigurnosne mreže vrlo različite i stoga nisu usporedive;
- J. budući da sustavi zajamčenog minimalnog dohotka postoje u svim državama članicama kao programi potpore dohotku u krajnjoj nuždi koji su usmjereni na zaštitu kućanstava s

⁵ Kratko izvješće – „Energetsko siromaštvo u EU-u”, Europski parlament, Glavna uprava za usluge parlamentarnih istraživanja, 4. srpnja 2022.

⁶ <https://www.caritas.eu/minimum-income-schemes-to-ensure-dignity-for-all>.

niskim prihodima od siromaštva; budući da se struktura tih programa razlikuje ovisno o pristupu svake države članice socijalnoj zaštiti; budući da se različiti sustavi minimalnog dohotka u Europi mogu podijeliti na pet vrsta⁷;

- K. budući da se procjenjuje da potpora u obliku minimalnog dohotka nije iskorištena u rasponu od 30 % do 50 % stanovništva koje ispunjava uvjete, što se može objasniti čimbenicima kao što su nedostatak informacija i složenost pristupa⁸;
- L. budući da su neke osobe sposobne i dostupne za (ponovni) ulazak na tržište rada, dok druge nisu (odmah) sposobne raditi, kao što su osobe s teškim invaliditetom ili zdravstvenim problemima⁹;
 - 1. prima na znanje Preporuku Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje; priznaje da odgovarajući sustavi minimalnog dohotka koje su uspostavile države članice mogu pomoći u smanjenju siromaštva; ponovno potvrđuje da bi socijalna politika ipak trebala biti u isključivoj nadležnosti država članica;
 - 2. ističe činjenicu da se siromaštvo i rizik od siromaštva mogu smanjiti samo mjerama država članica kojima se promiče stabilno i visokokvalitetno zapošljavanje, za što su potrebne politike usmjerene na stabilan gospodarski rast i ulaganja;
 - 3. smatra da je ključno da sustavi minimalnog dohotka budu dobro osmišljeni kako bi se osiguralo da se njima ne odvrća od rada ili da se ljudi ne zarobljavaju u krugu ovisnosti o socijalnim naknadama te siromaštvu; smatra da dohodak od redovitog rada (čak i na razini minimalne plaće) uvijek mora biti veći od iznosa potpore za minimalni dohodak kako bi se osiguralo da se osobe ne odvrća od rada i da se ne potiče neredoviti rad;
 - 4. naglašava da bi se sustavi minimalnog dohotka trebali smatrati privremenim oblikom potpore i organizirati kao put prema zapošljavanju te da bi stoga trebali biti popraćeni aktivnim politikama za (re)integraciju na tržište rada;
 - 5. naglašava da se sustavi minimalnog dohotka financiraju na nacionalnoj ili podnacionalnoj razini i da ovise o nacionalnim ili regionalnim kontekstima; naglašava da države članice imaju pravo odrediti i formulirati kriterije prihvatljivosti i nametnuti uvjete, kao što je zabrana korisnicima da primaju naknadu za nezaposlenost ili obvezno obrazovanje, obavljanje javnih poslova ili prihvaćanje ponuda za posao;
 - 6. naglašava da se političke odluke o sustavima minimalnog dohotka u državama članicama donose na nacionalnoj, regionalnoj ili čak lokalnoj razini, a ponekad čak uključuju i kombinaciju tih razina upravljanja; naglašava da provedba sustava minimalnog dohotka na nižim razinama upravljanja može doprinijeti usmjerenijem i

⁷ Working paper – ‘Guaranteed Minimum Income Schemes in Europe: Landscape and Design’ („Radni dokument – „Sustavi zajamčenog minimalnog dohotka u Europi: okruženje i osmišljavanje”) (WP/21/179), Međunarodni monetarni fond, Odjel za fiskalna pitanja, srpanj 2021.

⁸ Komisijin Prijedlog preporuke Vijeća o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje od 28. rujna 2022. (COM(2022)0490).

⁹ Komisijin Prijedlog preporuke Vijeća o primjerenom minimalnom dohotku kojim se osigurava aktivno uključivanje od 28. rujna 2022. (COM(2022)0490).

učinkovitijem pristupu s obzirom na to da se potrebe kućanstava razlikuju među regijama u državama članicama;

7. napominje da je u mnogim državama članicama sastav kućanstava ključan element pri utvrđivanju razine potpore i da se stoga u tim zemljama primjenjuje ispitivanje imovinskog stanja kućanstava;
8. smatra da bi pri izračunu iznosa pruženog putem sustava minimalnog dohotka trebalo uzeti u obzir naknade u naravi kako bi se osiguralo da ukupni iznos ne bude pretjeran, već da odražava stvarne potrebe;
9. smatra da bi kriteriji pristupa sustavima minimalnog dohotka trebali biti jasni i dosljedni te potiče države članice da pojednostave relevantne administrativne postupke; smatra da je važno da relevantna tijela, centri i javne uprave pruže sve potrebne informacije potencijalnim korisnicima i da im pomognu u podnošenju zahtjeva za potporu dohotku; potiče države članice da stave na raspolaganje digitalne i nedigitalne alate za pomoć potencijalnim korisnicima;
10. potiče države članice da redovito ocjenjuju svoje sustave minimalnog dohotka i da ih po potrebi ažuriraju kako bi odražavali troškove života na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini;
11. naglašava da sustave minimalnog dohotka financiraju porezni obveznici i da bi ih stoga trebalo upotrebljavati na transparentan način; potiče države članice da pomno prate primjerenost i učinkovitost svojih sustava minimalnog dohotka u borbi protiv siromaštva; u tom pogledu naglašava važnost dobre koordinacije i razmjene informacija među relevantnim nacionalnim tijelima i agencijama u području socijalne zaštite i integracije na tržište rada;
12. smatra da su za promicanje visokokvalitetnih radnih mjesta i zadržavanje radnih mjesta potrebne aktivne politike tržišta rada koje obuhvaćaju cjeloživotno učenje i personaliziranu potporu i usmjeravanje; potiče države članice da te mjere prilagode pojedinačnim potrebama i situacijama korisnika potpore minimalnom dohotku; poziva države članice da iskoriste ESF+, zajedno s personaliziranim pristupom, kako bi pomogle dugotrajno nezaposlenim osobama u razdoblju 2021. – 2027.;
13. potiče države članice da ulažu u javnu skrb o djeci kako bi se ženama omogućilo sudjelovanje na tržištu rada;
14. napominje da se u nekim državama članicama sustavi minimalnog dohotka također financiraju doprinosima poslodavaca i zaposlenika; u tom pogledu naglašava važnost očuvanja tih nacionalnih pristupa sustavima minimalnog dohotka i konkurentnosti poduzeća;
15. smatra da je ključno pažljivo pratiti fiskalne troškove sustava minimalnog dohotka; smatra da bi se prihvatljivost za primanje potpore minimalnom dohotku mogla ograničiti nakon što korisnik tijekom određenog vremena sudjeluje u takvom programu ili primi određeni iznos potpore;
16. zabrinut je zbog dramatično rastućeg broja migranata i izbjeglica koji su korisnici

sustava minimalnog dohotka u mnogim državama članicama, što je pojava koju su uzrokovale i potaknule neuspjele migracijske politike; vjeruje da bi sustavi minimalnog dohotka mogli biti čimbenik privlačenja masovne imigracije; zabrinut je da će to sve veće financijsko opterećenje ugroziti sustave socijalne zaštite različitih država članica;

17. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.